

MOŽNOSTI NADALJNJEGA ŠOLANJA

1. DIJAKI, KI ZAKLJUČIJO SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE (bolničar - negovalec, gozdar, mizar)

Dijaki, ki uspešno zaključijo srednje poklicno izobraževanje, lahko šolanje nadaljujejo v več različnih izobraževalnih oblikah: v programih poklicno tehniškega izobraževanja, v maturitetnem tečaju in na višji šoli po pridobitvi mojstrskega oz. delovodskega izpita.

- Programi **poklicno tehniškega izobraževanja (3+2)**

Dijaki lahko nadaljujejo šolanje v PTI-programih in si s tem pridobijo V. stopnjo izobrazbe. Šolanje traja 2 leti, zaključi se s poklicno matura. Ko dijaki opravijo poklicno matura, se njihova stopnja izobrazbe izenači s stopnjo izobrazbe srednjega tehniškega in strokovnega izobraževanja. Več o nadaljevanju šolanja po končani V. stopnji izobrazbe si lahko preberete pod točko 2. Dijaki lahko programe PTI obiskujejo redno in izredno (ob delu).

- **Maturitetni tečaj**

To je izobraževalni program, ki traja 1 šolsko leto. Cilj tega programa je omogočiti dijakom, da z ustrezno pripravo opravijo splošno matura. Ko dijak uspešno opravi splošno matura, so njihove vpisne možnosti za nadaljevanje šolanja na univerzi izenačene z gimnazijskimi maturanti, kar pomeni, da nimajo vstopnih omejitev.

- Zaposlitev in opravljanje mojstrskega oziroma delovodskega izpita in **nadaljevanje šolanja na višji šoli** (VI. stopnja)

Dijaki se po zaključenem 3-letnem programu lahko zaposlijo in opravijo mojstrski oziroma delovodski izpit ter preizkus znanja iz slovenščine ter matematike ali angleščine na ravni poklicne mature in nadaljujejo šolanje neposredno na višji strokovni šoli, ne da bi pred tem pridobili V. stopnjo izobrazbe.

2. DIJAKI, KI ZAKLJUČIJO SREDNJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE (gozdarski tehnik, zdravstvena nega)

Zmotno je mišljenje, da je edina prava šola, ki omogoča nadaljevanje študija na univerzi, gimnazija in da se z vpisom na srednje tehnične in strokovne šole zaprejo možnosti nadaljnega študija. Po uspešnem zaključku programov gozdarski tehnik in zdravstvena nega si dijaki pridobijo na trgu dela iskani poklic, hkrati pa imajo odprte možnosti za nadaljevanje šolanja.

- **Višje strokovne šole**

Dijaki se lahko vpišejo v višjo strokovno šolo, ko uspešno opravijo poklicno matura. Če je na višji šoli omejitev vpisa, se izbor opravi glede na splošni učni uspeh pri poklicni maturi in splošni učni uspeh v 3. in 4. letniku srednje šole, pri čemer so dijaki strokovnih šol v prednosti (saj so učni programi pri dol. predmetih nekoliko manj obsežni od gimnazijskih, kar posledično pomeni, da imajo dijaki z enakim vložkom v strokovnih šolah višji učni uspeh). Po uspešno zaključenem višješolskem programu si študent pridobi VI. stopnjo izobrazbe. V razpisu za vpis v višje šole v Sloveniji objavljenih 60 različnih višjih šol, ki razpisujejo enega, pogosto pa več različnih višješolskih študijskih programov.

- **Visoki strokovni študijski programi prve bolonjske stopnje**

Študije visokošolskih programov prve bolonjske stopnje razpisujejo fakultete, ki so del univerze oziroma imajo status samostojnega visokošolskega zavoda. V razpisu za vpis je razpisanih približno 80 različnih študijev prve bolonjske stopnje. Pogoji za vpis je uspešno opravljena poklicna matura ali matura. V primeru, da je na študijskem programu omejitev vpisa, se *načeloma* opravi izbor glede na splošni učni uspeh v 3. in 4. letniku in na podlagi seštevka točk poklicne mature (izjeme so študiji, ki zahtevajo preizkus nadarjenosti ali kaj podobnega), pri čemer so zopet v prednosti dijaki, ki prihajajo s strokovnih šol. Visokošolski študijski program v svoji strukturi ne predvideva druge bolonjske stopnje, vendar vsi študijski programi dopuščajo, da študentje izobraževanje nadaljujejo na 2. bolonjski stopnji, ki je predvidena kot nadaljevanje univerzitetnih študijskih smeri. Od fakultete je odvisno, pod katerimi pogoji lahko študentje prehajajo; trenutno so najpogostejše naslednje možnosti: nekatere fakultete zahtevajo za prehod diferencialne izpite, druge te izpite, ki jih potrebujejo študentje za prehod, ponudijo kot izbirne predmete v sklopu prve bolonjske stopnje, nekaj fakultet pa od študentov za prehod ne zahteva dodatnih izpitov.

- **Univerzitetni študijski programi prve bolonjske stopnje**

Študije univerzitetnih programov prve bolonjske stopnje razpisujejo fakultete, ki so del univerze oziroma imajo status samostojnega visokošolskega zavoda. Pogoji za vpis je uspešno opravljena splošna matura; **več kot dve tretjini** univerzitetnih študijskih smeri pa sprejema dijake, ki so opravili poklicno maturo in peti predmet na ravni splošne mature (v prilogi smo navedli študijske programe, ki sprejemajo dijake s poklicno maturo in dodatnim predmetom na ravni splošne mature). Vsako leto našim dijakom tudi omogočimo pripravo na izpitno enoto, ki je del splošne mature in jo dijaki opravljajo kot peti predmet; načeloma je to biologija, vendar je šola odprta in prisluhne željam in potrebam dijakov. Le-to jim odpre možnosti nadaljevanja šolanja na univerzitetnih študijih. Univerzitetni študijski programi omogočajo neposreden prehod na drugo bolonjsko stopnjo.

Bistvena razlika med visokošolskimi študijskimi programi in univerzitetnimi študiji je, da so prvi bolj povezani s praktičnimi znanji in so osnova za zaposlitev, drugi pa so osnova za drugo bolonjsko stopnjo in raziskovanje. To so bile zahteve bolonjskega procesa. V praksi pa študentje o nekaterih študijah ugotavljajo, da so premalo praktično naravnani. Skupno obema študijema pa je, da se študentje lahko zaposlijo ali pa nadaljujejo šolanje. Skratka, po obeh prvih stopnjah študentje lahko napredujejo na drugo bolonjsko stopnjo, nekateri neposredno, nekateri z morebitnim diferencialnim izpitom; prav tako se lahko zaposlijo tudi študentje, ki končajo prvo bolonjsko stopnjo univerzitetnega študija, čeprav naj bi se ti usmerili v raziskovanje.

Dejstvo je, da so fakultete z bolonjskim procesom na področju univerzitetnih študijev odprle vrata dijakom s poklicno maturo in dodatnim predmetom na ravni splošne mature. V prihodnosti lahko pričakujemo še več takšnih potez, še posebej, če se bo uresničila teza o ukinitvi mature.

- **Enovit magistrski študijski program druge stopnje**

Zaradi značilnosti nekaterih študijskih programov so nekatere fakultete namesto prve in druge bolonjske stopnje razpisale enovite magistrske študijske programe druge stopnje.* Takšnih programov je v Sloveniji le 7, od tega se nekateri izvajajo v več krajih. Ti študiji (farmacija, medicina, dentalna medicina, veterina) načeloma sprejemajo dijake z opravljeno splošno maturo (naši dijaki morajo za vpis opraviti maturitetni tečaj, glej spodaj), kljub temu pa na

študijih arhitekture, teologije in pedagoške matematike vpisujejo tudi dijake s poklicno matura in dodatnim predmetom na ravni splošne mature.

**Opomba: to niso magistrski študiji, ki smo jih do sedaj poznali, magister se piše za imenom in se po stopnji izobrazbe enačijo z dosedanjimi univerzitetnimi študiji*

- **Maturitetni tečaj**

Je izobraževalni program, ki traja 1 šolsko leto. Cilj maturitetnega tečaja je omogočiti dijakom, da z ustrezno pripravo opravijo splošno matura. Ko dijak uspešno opravi splošno matura, so njegove vpisne možnosti za nadaljevanje šolanja na univerzi izenačene s tistimi, ki jih imajo gimnazijski maturanti.

- **Poklicni tečaj**

Poklicni tečaj je primeren za dijake, ki si želijo spremeniti poklic. Poklicni tečaj traja 1 leto in v tem letu si dijak pridobi strokovna znanja z novega področja, splošna znanja se mu pa priznajo iz prejšnjega programa. Po enem letu lahko opravi poklicno matura in se lahko zaposli v novem poklicu ali pa nadaljuje šolanje.

Izberite si nekaj, kar vas navdušuje, kar boste z veseljem počeli naslednja tri oz. štiri leta, kar vam bo omogočalo, da bo vaše življenje pestro in izpolnjeno, kajti tudi če se bodo vaši interesi v času šolanja spremenili, boste imeli bogato izbiro možnosti, da poiščete ustrezno izobraževalno pot.

Če namesto zaključka ponazorim še z enim primerom: **pot od poklicne šole – do zdravnika**. Če se nekdo vpiše v 3-letno izobraževanje, to še ne pomeni, da bo ostal na IV. stopnji izobrazbe. Lahko se odloči za nadaljevanje in se po 3-letnem šolanju vpiše v program PTI ter postane po dveh letih tehnik. Po končani tehniški šoli se vpiše še v maturitetni tečaj in njegove možnosti za nadaljevanje študija so po opravljeni splošni maturi popolnoma izenačene s tistimi, ki so si pridobili naziv gimnazijski maturant. Sicer šolanje po takšnem sistemu traja dve leti dlje, vendar je med prvim in drugim bistvena razlika v tem, da ima prvi možnost zaposlitve, saj je kvalificiran za opravljanje dveh poklicev, gimnazijski maturant pa ne. Da zgodbo nadaljujem: vsakdo se z opravljenom matura lahko vpiše na medicinsko fakulteto.

Če kolebate, katero stopnjo izbrati (3-letno ali 4-letno šolo), razmislite: bodite pošteni do sebe in se odločite glede na vaše sposobnosti, predvsem pa upoštevajte predznanje in učne navade, saj le tako ne boste imeli težav s šolanjem. Včasih je boljše imeti vrabca v roki kot goloba na strehi oziroma je lažje uresničiti svoje cilje s pomočjo manjših korakov.

Če imate kakšno dodatno vprašanje glede nadaljevanja šolanja, me lahko poiščete na informativnem dnevu ali pokličete po tel.: (05) 850 10 33 (od ponedeljka do petka, od 8.00 do 14.00).